

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

för Båstads kommun

Antagen av: Kommunfullmäktige 2022-11-16 § 141

Diarienummer: KS 000291/2022- 900

Dokumentägare: Ekonomichef

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Syfte med denna riktlinje	3
1.2	Vem omfattas av riktlinjen?	3
1.3	Bakgrund	3
1.4	Vägledning	3
1.5	Lagbestämmelser	3
2	Riktlinje för god ekonomisk hushållning	4
2.1	Vägledande principer	4
2.2	Inriktningar för god ekonomisk hushållning	4
3	Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)	7
3.1	Vägledande principer	7
3.2	Reservering och avsättning	7
3.3	Storlek	7

1 Inledning

1.1 Syfte med denna riktlinje

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett till tre år.

I kommunallagen framgår också att om en kommun har beslutat sig för att använda resultatutjämningsreserv (RUR) så ska riktlinjerna också omfatta hanteringen av den.

1.2 Vem omfattas av riktlinjen?

Denna riktlinje gäller efter beslut i kommunfullmäktige. Nämnder och kommunstyrelsen måste förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv.

1.3 Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen.

God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster.

Lagen har utformats så att det är upp till varje kommun och landsting att definiera innebörden av god ekonomisk hushållning. För att få till stånd en sådan definition på lokal nivå har det krävts att mål tas fram kopplat till god ekonomisk hushållning.

1.4 Vägledning

Dessa riktlinjer pekar ut riktningen och är vägledande när målen för god ekonomisk hushållning måttsätts i Båstads kommuns budget

1.5 Lagbestämmelser

Kommunallagen (2017:725) 11 kap. och Lag om kommunal redovisning och bokföring (2018:597) 11 kap.

2 Riktlinje för god ekonomisk hushållning

2.1 Vägledande principer

Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett till tre år. God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Principen för det finansiella perspektivet är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

2.2 Inriktningar för god ekonomisk hushållning

Uttolkning av god ekonomisk hushållning sker utifrån ett antal inriktningar med långsiktiga målvärden:

Finansiella inriktningar kommunkoncernen (kommunen och de kommunala bolagen)

- Soliditet ska uppgå till minst 35 procent.

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som finansieras med eget kapital och skildrar därmed kommunkoncernens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. En hög soliditet innebär låg finansiell risk medan en låg soliditet kan innebära en hög risk för verksamheten. Nivån på soliditeten är beroende av investeringstakt, upplåning, andra skuldförändringar och ekonomiskt resultat.

Soliditeten för Båstads kommunkoncern uppgick till 30 % för 2021. Ett ovägt medelvärde för Sveriges kommuner uppgick till 37 % och ett ovägt medelvärde för Skånes kommuner uppgick till 40 %. För kommuner i storlek 15 000-19 999 invånare uppgick ett ovägt medelvärde till 34 %. Soliditeten i Båstad kommunkoncern stärktes under 2021 från 28 % till 30 %.

Det är viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas i för stor omfattning och en rimlig inriktning är att soliditeten inte ska understiga 35 %. Detta innebär att koncernen behåller sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden. Avgörande för soliditetens utveckling är i första hand investeringsnivåerna i relation till resultatnivåerna.

För att soliditetsmålet ska uppfyllas för kommunkoncernen krävs att kommunens mål avseende resultat och egenfinansiering över tid uppfylls,

samt att bolagens resultat motsvarar resultatnivån i ägardirektiven och att bolagens investeringar ligger i nivå med inlämnade planer.

Finansiella inriktningar kommunen

- Resultatet ska uppgå till minst 3 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning över en rullande 10-årsperiod (exklusive exploateringsintäkter).

Det som i huvudsak är avgörande för hur stort resultat en kommun bör ha är vilket investeringsbehov kommunen har för att klara både att värdesäkra befintliga anläggningar och att möta framtida expansionsbehov. När investeringsbehovet är stort förutsätts högre positiva resultat om kommunen inte ska behöva öka sin skuldsättning alltför mycket.

Den sammantagna bedömningen är att en resultatnivå på minst 3 procent är väl avvägd utifrån den planerade investeringsnivån i Båstads kommun. Med en resultatnivå på minst 3 procent bidrar kommunen till att soliditeten på sikt kan stärkas i enlighet med de föreslagna riktlinjerna för kommunkoncernen. Samtidigt gör kopplingen till investeringsvolymerna att resultatmålet kan tillåtas variera över tid beroende på hur stort investeringsbehovet är. Det kan också finnas andra särskilda skäl under ett enskilt år som gör att målet kan tillåtas att variera. Det är därför rimligt att resultatmålet måttsätts med ett genomsnitt över en flerårsperiod. Målet om 3 procent överskott bör uppnås över en rullande 10-årsperiod.

- Egenfinansieringsgraden av skattefinansierade investeringar ska över en rullande 10-årsperiod uppgå till minst 75 procent.

Utrymmet för nya investeringar är beroende av årets resultat. Höga investeringsvolym i kombination med låga resultatnivåer ger en ökad skuldsättning som över tid leder till långsiktigt minskad finansieringsförmåga och en ökad finansiell risk. I samband med att målen konkretiseras i det årliga budgetbeslutet bör med andra ord dessa två inriktningar värderas i en helhet.

Att eftersträva en egenfinansieringsgrad på 100 procent är inte realistiskt under kommande år. I den expansiva fas som kommunen befinner sig i med hög investeringsutveckling, som har sin grund i demografi, är det rimligt att en del av finansieringen sker via upplåning. Samtidigt ger utmaningarna ett ökat behov av styrning och kontroll för att inte långsiktigt urholka ekonomin.

Vid reinvesteringar och ersättningsinvesteringar ska upplåning undvikas. När det gäller investeringar, som gör det möjligt att möta en växande befolkning genom till exempel nya verksamhetslokaler inom välfärdsområdet, är det rimligt att det sker en viss finansiering via lån.

Sammantaget är ett rimligt mål för egenfinansieringsgraden 75 procent över en rullande 10-årsperiod. Egenfinansieringsgraden kan tillåtas variera över tid. Enskilda projekt kan göra att investeringsvolymen blir väldigt hög enskilda år och det kan då vara rimligt att även egenfinansieringsgraden tillåts bli lägre det enskilda året. Samtidigt kan konstateras att en hög egenfinansieringsgrad som uppnås genom att till exempel nödvändiga reinvesteringar inte genomförs inte är förenligt med god ekonomisk hushållning. Det är därför viktigt att målet värderas i den årliga budgeten och att man där motiverar eventuella avsteg från den långsiktiga inriktningen.

Inriktning för verksamheten

- De mål som fullmäktige formulerar i sitt årliga budgetbeslut utgör också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad

Mer omfattande styrdokument kan behöva en bakgrund eller nulägesbeskrivning.

3 Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)

3.1 Vägledande principer

Syftet är att skapa möjligheter att utjämna intäkterna över en snabb och kraftigt negativ konjunktursvängning och skapa större stabilitet för verksamheterna.

3.2 Reservering och avsättning

Reservering till en resultatutjämningsreserv får antingen göras på årets resultat efter resultaträkning eller årets resultat efter balanskravsjusteringar. Reserveringen ska baseras på det resultat som är lägst mellan de båda resultaten.

Den maximala årliga reserveringen begränsas av:

Den del av resultatet som överstiger det enskilda budgetårets resultatmål i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag dock lägst två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning får avsättas.

3.3 Storlek

Det sammanlagda beloppet för hur stor RUR totalt får uppgå till är 10 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning (för 2021 motsvarade det 93 mnkr).

3.4 Disponering

RUR kan endast disponeras om förändringen av den faktiska underliggande skatteunderlagsutvecklingen det aktuella året understiga de tio föregående årens rullande genomsnittliga värde. Disponeringen får då ske med motsvarande del som skatteunderlagsutvecklingen understiger det tioåriga genomsnittet.

Medel från RUR kan endast disponeras för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

3.5 Beslut om reservering och disponering

Beslut om reservering sker i årsredovisningen där reservering förutsätts ske upp till det maximala beloppet på 10 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

En disponering av RUR får budgeteras om prognosen för skatteutvecklingen understiger de tio föregående årens rullande genomsnittliga värde. Ett slutgiltigt beslut tas av kommunfullmäktige i samband med beslut om årsredovisning